

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Jaroslavou Křivánkovou ve věci

žalobce: J. V,

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČO: 00006963,
se sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha,

v řízení o žalobě ze dne 8. 5. 2024 proti rozhodnutí žalované ze dne 19. 3. 2024, č. j. X. o
invalidní důchod

takto:

- I. Rozhodnutí žalované České správy sociálního zabezpečení ze dne 19. 3. 2024, č. j. X. se zrušuje a věc se vrací k dalšímu řízení žalované.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí 72 Kč na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Napadená rozhodnutí

1. Rozhodnutím ze dne 18. 1. 2024, č. j. X. správní orgán I. stupně zamítl žádost žalobce o invalidní důchod pro nesplnění podmínek podle § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 155/1995 Sb.) s odůvodněním, že podle lékařského posudku Institutu posuzování zdravotního stavu (dále jen „IPZS“) ze dne 15. 1. 2024 nebyl žalobce uznán invalidním, když pokles jeho pracovní

schopnosti činil 25 %.

2. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce námitky, o nichž bylo rozhodnuto rozhodnutím žalované ze dne 19. 3. 2024, č. j. X., kterým žalovaná zamítla jeho námitky a potvrdila výše uvedené rozhodnutí s tím, že žalobce podle posudku lékaře ČSSZ ze dne 13. 3. 2024 není invalidní dle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Míra poklesu jeho pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu byla opět určena ve výši 25 %. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti bylo shledáno zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII (postižení svalové a kosterní soustavy), oddílu C (postižení měkké tkáně), položce 2c (epikondylitida a jiné entézopatie, jde o oboustranné postižení podle rozsahu a tíže přílohy k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti v rozmezí 15 – 35 %, přičemž lékařka přezkoumala posudkový závěr první instance ze dne 15. 1. 2024 a stanovila míru poklesu pracovní schopnosti účastníka řízení 25 %, když zohlednila i žalobcem nově doložené lékařské nálezy.

II.

Žaloba

3. Včasnou žalobou se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí žalované. Žalobce předně namítal, že podle posudku posudkového lékaře jeho zdravotní stav neodpovídá žádnému stupni invalidity, nebyla vůbec uznána diagnóza obou loktů a to synovektomie, zjevná med. nestabilita, ačkoli s tímto postižením dle jeho lékařů nesmí v žádném případě zatěžovat ruce a vykonávat jakoukoliv fyzickou práci. V této nepříznivé situaci je již třetím rokem, což má nepříznivý dopad na jeho psychiku, což rovněž doložil lékařskými zprávami z psychiatrie, kde mu není doporučeno vykonávat žádnou práci ani za zvlášť ulehčených podmínek. Rozhodnutí proto považuje za nesprávné, lékař učinil posudkový závěr, aniž by podrobněji zkoumal jeho zdravotní stav, na jednání nebyl přizván, tudíž si nemohl učinit odpovídající představu o jeho zdravotním postižení. Při posuzování jeho zdravotního stavu nebylo přihlédnuto k oboustrannému postižení, nyní jej čeká již třetí operace stejné ruky spočívající v odebrání šlachy ze zápěstí, jež mu má nahradit vazy v lokti, zatím s nejistým výsledkem a několikaměsíční rekonvalescencí. Podle výsledků pak bude jednáno o léčbě druhé, levé ruky, přičemž lékaři se shodli, že léčba bude několikaletá s tím, že ruce nesmí v žádném případě zatěžovat. I v této situaci se snažil hledat zaměstnání, avšak neprojde přes žádného vstupního lékaře, přesto posudkový lékař, jenž jej neviděl, neléčil, má jiný názor.

III.

Vyjádření žalované k žalobě

4. Žalovaná dne 18. 6. 2024 ve svém vyjádření k žalobě nejdříve shrnula závěry předcházejících správních řízení, které ji vedly k vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Uvedla, že v případě úplné a dostačující zdravotnické dokumentace lze posudek vypracovat v nepřítomnosti posuzovaného, a to i v případě, že jeho žádosti nebude vyhověno. Námitka žalobce týkající se jeho osobní neúčasti při posouzení zdravotního stavu proto není důvodná. Závěrem žalovaná navrhla důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen komise či PK MPSV), která je povolána k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce pro účely přezkumného řízení.

IV.

Posouzení věci soudem

5. Řízení v projednávané věci je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s.ř.s.).
6. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Ve věci bylo v souladu s § 51 a § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. rozhodnuto bez jednání, přičemž účastníci byli seznámeni se závěry posudku.

V.

Rozhodnutí soudu

7. Žaloba je důvodná.
8. Námitka žalobce týkající se osobní neúčasti při posouzení zdravotního stavu posudkovým lékařem není důvodná, neboť právní úprava v ustanovení § 8 a § 16a zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, obligatorně nezakotvuje osobní účast posuzované osoby. Soud odkazuje na ustanovení § 7 vyhlášky č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“). Daný pokles invalidity je tedy možné určit jen za pomoci zjišťovací lékařské prohlídky, avšak jak již bylo výše zmíněno s odkazem na uvedená ustanovení, žádný právní předpis nezakotvuje povinnost takového vyšetření, které by bylo nutné provést za osobní účasti posuzované osoby, k tomu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2012, č. j. 4 Ads 65/2012-21. Výše zmíněné závěry nejsou nijak v rozporu s požadavky judikatury, neboť daný případ se netýká odnětí jednou přiznaného invalidního důchodu, který byl pobírán po dlouhou dobu, a bez náležité kontrolní prohlídky došlo k jeho následnému odebrání na základě pochybení ze strany správního orgánu, viz rozsudek NSS ze dne 28. 11. 2012, č. j. 6 Ads 97/2012-28, bod 29. Dále dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. června 2012 č. j. 6 Ads 1/2012 – 34 se Nejvyšší správní soud „*zaobíral námitkou stěžovatele, že při posuzování zdravotního stavu před OSSZ Teplice nebyl podroben zdravotní prohlídce. K tomu Nejvyšší správní soud odkazuje na § 8 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb., zákon o provádění a organizaci sociálního zabezpečení podle kterého OSSZ při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti fyzických osob pro účely invalidity vychází zejména z nálezu ošetřujícího lékaře, popřípadě výsledků funkčních vyšetření a výsledků vlastního vyšetření lékaře, který plní úkoly okresní správy sociálního zabezpečení, a z podkladů stanovených jinými právními předpisy. Obligatorní osobní vyšetření posuzované osoby posudkovým lékařem OSSZ tedy zákon nepředpokládá, jedná se pouze o možnost, již je posudkový lékař oprávněn využít podle své vlastní úvahy.*“ Na projednávanou věc se tedy vztahuje výše zmíněná judikatura a okolnosti daného případu proto nedeklarují pochybení v důsledku neosobní účasti při kontrolní lékařské prohlídce žalobce.
9. K námitce žalobce, že jeho zdravotní stav nebyl dostatečně posouzen a jeho pracovní schopnost nebyla správně hodnocena, není soud oprávněn se vyjadřovat, protože v této věci se jedná o dávku podmíněnou zdravotním stavem a v takovém případě je rozhodnutí soudu závislé především na odborném lékařském posouzení.
10. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti

osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS).

11. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů [§ 77 odst. 2 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)]. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti, a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS). V tomto směru soud dále připomíná závěry učiněné NSS v rozsudku ze dne 24. 3. 2021, č. j. 10 Ads 290/2019–24 *„Úkolem posudkové komise MPSV, která se zabývá zdravotním stavem žadatele na popud soudu, je pouze hodnotit jeho zdravotní stav podle kritérií stanovených právními předpisy, nikoliv provádět primární klinická zjištění. To je úkolem ošetřujícího lékaře žadatele a lékařů odborných, u nichž se žadatel léčí. Přítomnost žadatele o důchod na jednání posudkové komise by byla nezbytná pouze v případě, pokud by zdravotní dokumentace o jeho zdravotním stavu byla neúplná, některé nálezy nejednoznačné či dokonce rozporné, případně pokud by bylo třeba došetřit některé skutečnosti a komise k tomu od něj potřebovala podrobnější informace, nebo existují-li rozpory mezi posudkovým hodnocením a podkladovými materiály.“*
12. Z těchto důvodů si soud vyžádal, aby Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR – pracoviště v Plzni vypracovala posudek, který byl vypracován po jednání konaném dne 4. 10. 2024 za účasti odborného lékaře z oboru ortopedie, jemuž žalobce nebyl přítomen. Z obsahu tohoto posudku soud mimo jiné zjistil, že ode dne 26. 2. 2024 – dne ortopedického vyšetření – je žalobce invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. Šlo o invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., nešlo o invaliditu druhého nebo třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) nebo c) zákona č. 155/1995 Sb. Šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35 %, nedosahoval však více než 49 %, doba platnosti (lhůta KLP) 31. 12. 2025. Posudkově rozhodujícím zdravotním postižením je oboustranná mediální (ulnární) epikondylitis s nestabilitou LCM, praecip. na PHK (nedominantní končetina), na léčbě od 2/2021. St.p. deliberaci n. ulnaris v lokti PHK 22.3. 2023 a st. p. ASK lokte PHK se synovektomií 19. 12. 2023, bez výraznějšího efektu. Indikována otevřená stabilizace. M 77.0. Dalším zdravotním postižením je generalizovaná úzkostná porucha, od 2/2024 chronifikující, sociální fobie, středně těžká depresivní fáze, disp. od 7/2023, v diff. dg. rozvoj v návaznosti na chronickou aplikaci kortikoterapie, psychosomatizace. F 41.1, dále arteriální hypertenze, rozvoj v r. 2022, v diff. dg. v návaznosti na chronickou aplikaci kortikoterapie a úzkostnost, dyslipidemie, fumátor, ethylabusus s elevací jaterních enzymů i.a. Žalobce je posuzován jako vyučený zedním, dělník. Dle doložené zdravotní dokumentace byl zjištěn dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav s negativním dopadem na pracovní schopnost, jehož rozhodující příčinou je oboustranná ulnární (mediální epikondylitis (tzv. oštěpařský či golfový loket) více vyjádřena na nedominantní PHK. Jako komorbidita se od r. 2022 rozvinula depresivní symptomatologie a sociální fobie s doprovodnými vegetativními symptomy (elevace TK, palpitace), která se i při zavedené psychiatrické léčbě začíná chronifikovat a progredovala do

generalizované úzkostné poruchy. Posudková komise je v souladu s posudkovým hodnocením předchozích námitkových řízení, co se týče typu rozhodujícího zdravotního postižení, jedná se o postižení měkkých tkání pohybové (svalové a kosterní) soustavy s entezopatií, charakteru oboustranné ulnární (mediální) epikondylitis, s oboustrannou úponovou bolestí a jejím dopadem na zatížitelnost končetiny prací. Míra poklesu pracovní schopnosti byla zhodnocena 35 % dle kapitoly XIII, oddílu C, položky 2, písmene c, přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity. Na horní hranici taxačního rozmezí hodnoceno s ohledem na oboustranné postižení, jeho trvání a neefekt doposavadní léčby, na komorbiditu (zejm. psychické postižení) a na povolání, přičemž je potřeba další následné plánované léčby a žalobce ještě po určitou dobu nebude schopen vykonávat původní profesi v plném rozsahu. Z doložených lékařských nálezů nelze prokázat u ostatních uvedených onemocnění takové závažné funkční postižení, aby byla splněna podmínka pro použití § 3 odst. 1 citované vyhlášky, není ani důvodu pro použití § 4 citované vyhlášky. Celková míra poklesu pracovní schopnosti činí 35 %. K datu vydání napadeného rozhodnutí (19. 3. 2024) byl zjištěn DNZS ve smyslu st. § 26 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Žalobce je invalidní dle § 39 odst. 1 citovaného zákona. Jde o invaliditu prvního stupně dle § 39 odst. 2 písm. a) citovaného zákona. Pro svůj dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav není schopen práce fyzicky těžké, s nutností využití repetitivní manuální síly, s manipulací s těžkými břemeny, ve směnném či soustavném provozu, ve vynuceném tempu či poloze, v nepříznivých klimatických podmínkách, dále není schopen práce se zvýšeným rizikem stresů, ve velkém kolektivu. Je schopen fyzicky a psychicky lehčí práce, s menšími nároky na manuální a duševní schopnosti, v příznivém klimatu, v menším rozsahu a intenzitě, za dodržení obecných pracovních kontraindikací. Den vzniku invalidity 26. 2. 2024 je dán dnem ortopedického vyšetření, popisujícího přetrvávající funkční postižení i po ukončení rekonvalescenční pooperační léčby i po druhé operaci. Platnost vzhledem k možnosti zlepšení zdravotního stavu po další plánované léčbě – operaci PHK v druhé polovině roku 2024, poté v plánu stanovení léčby druhostranné horní končetiny – stanovena omezeně na necelé dva roky do 31. 12.2025.

13. Podle § 39 odst. 1, 2 a 3 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a jestliže poklesla o nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně. Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
14. Podle § 3 odst. 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10procentních bodů. V této věci podmínky pro zvýšení míry poklesu pracovní schopnosti nebyly PK MPSV shledány.

15. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení rozhodnutí, jímž byla zamítnuta jeho žádost o přiznání invalidního důchodu pro nesplnění podmínek podle § 38 zákona č. 155/1995 Sb. s odůvodněním, je jeho pracovní schopnost poklesla pouze o 25 %. Po doručení shora uvedeného posudku PK MPSV ze dne 4. 10. 2024 má soud za prokázané, že žalobce byl invalidní pro invaliditu prvního stupně od 26. 2. 2024, tj. ode dne, jenž následoval po vydání rozhodnutí správního orgánu I. stupně, a který předcházel vydání rozhodnutí, jímž bylo rozhodnuto o námitkách žalobce. Z uvedeného vyplývá, že žaloba byla podána důvodně a soud proto, aniž ve věci nařídil jednání, žalobě v plném rozsahu vyhověl a napadené rozhodnutí rozsudkem zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (výrok I. rozsudku) pro vady řízení dle § 78 odst. 1, 4 s.ř.s. spočívající v nedostatečném posudkovém zhodnocení zdravotního stavu žalobce, neboť žalovaná si neopatřila ve správním řízení takové důkazy, které by prokázaly skutečný stav věci, jelikož dle citovaného posudku PK MPSV zdravotní stav žalobce odpovídal prvnímu stupni invalidity ode dne 26. 2. 2024, když míra poklesu jeho pracovní schopnosti činila nejméně 35 %, nedosahovala však více než 49 %.
16. Po právní moci tohoto rozsudku bude žalovaná vycházet ze zjištění, že žalobce je dle shora uvedeného posudku PK MPSV invalidní pro invaliditu prvního stupně od 26. 2. 2024, o čemž vydá rozhodnutí, jež bude mimo jiné obsahovat i datum vzniku invalidity. Vydáním nového rozhodnutí bude realizován i tento rozsudek, když rozhodnutí o přiznání invalidity od uvedeného data by byla vydala žalovaná v případě zjištění již na základě posouzení zdravotního stavu žalobce v rámci řízení správního orgánu prvního stupně či v řízení o námitkách. Právním názorem soudu je žalovaná vázána, jak vyplývá z § 78 odst. 5 s.ř.s.

VI.

Náklady řízení

17. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s. ř. s. věta první, podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšnému žalobci vzniklo právo na náhradu nákladů řízení v celkové výši 72 Kč, které vynaložil na doručení žaloby prostřednictvím držitele poštovní licence – České pošty. Ke splnění povinnosti uhradit náhradu nákladů řízení byla žalované stanovena lhůta 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí (**výrok II.**).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni (§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

Plzeň 20. 11. 2024

Mgr. Jaroslava Křivánková v.r.
samosoudkyně

